Europees Parlement
2014-2019

Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

2018/0208(COD)

16.1.2019

ADVIES

van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

namens de Commissie juridische zaken en de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

inzake het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma Justitie
(COM(2018)0384 – C8-0235/2018 – 2018/0208(COD))

Rapporteur voor advies: Angelika Mlinar

PA_Legam

AMENDEMENTEN

De Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid verzoekt de bevoegde Commissie juridische zaken en de bevoegde Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken onderstaande amendementen in aanmerking te nemen:

Amendement 1

Voorstel voor een verordening
Overweging 1

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(1) In artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald: "De waarden waarop de Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen". In artikel 3 wordt voorts bepaald: "De Unie heeft als doel de vrede, haar waarden en het welzijn van haar volkeren te bevorderen" en "De Unie eerbiedigt haar rijke verscheidenheid van cultuur en taal en ziet toe op de instandhouding en de ontwikkeling van het Europese culturele erfgoed". Deze waarden worden bevestigd en verder uitgewerkt in de rechten, vrijheden en beginselen die zijn vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna "het Handvest" genoemd).	(1) In artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald: "De waarden waarop de Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen". In artikel 3 wordt voorts bepaald: "De Unie heeft als doel de vrede, haar waarden en het welzijn van haar volkeren te bevorderen" en "De Unie eerbiedigt haar rijke verscheidenheid van cultuur en taal en ziet toe op de instandhouding en de ontwikkeling van het Europese culturele erfgoed". ***In artikel 8 VWEU wordt bepaald dat "de Unie er [bij elk optreden naar streeft] de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen op te heffen en de gelijkheid van mannen en vrouwen te bevorderen". Voorts wordt in het Verdrag bepaald dat "[de Unie] bij de bepaling en de uitvoering van haar beleid en optreden streeft (…) naar bestrijding van (…) discriminatie".*** Deze waarden worden bevestigd en verder uitgewerkt in de rechten, vrijheden en beginselen die zijn vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna "het Handvest" genoemd).

Amendement 2

Voorstel voor een verordening
Overweging 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	(1 bis) Overeenkomstig de artikelen 8 en 10 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie moeten gendermainstreaming, waaronder genderbudgettering, en doelstellingen op het gebied van non-discriminatie in alle activiteiten van het programma Justitie worden ondersteund.

Amendement 3

Voorstel voor een verordening
Overweging 2

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(2) Deze rechten en waarden moeten voortdurend worden bevorderd en gehandhaafd, onder de burgers en volkeren worden verspreid, en kernwaarden zijn van de Europese samenlevingen. Met dat doel voor ogen dient binnen de EU-begroting een nieuw Fonds voor justitie, rechten en waarden te worden ingesteld, waarvan het programma Rechten en waarden en het programma Justitie deel uitmaken. Nu de Europese samenlevingen worden geconfronteerd met extremisme, radicalisering en verdeeldheid, is het belangrijker dan ooit om justitie ***en*** rechten en de waarden van de EU, mensenrechten, respect voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, ***gelijkheid en*** de rechtsstaat te bevorderen, te versterken en te verdedigen. Dit zal vergaande, rechtstreekse gevolgen hebben voor het politieke, sociale, culturele en economische leven in de EU. In het programma Rechten en waarden, dat een onderdeel is van het	(2) Deze rechten en waarden moeten voortdurend worden bevorderd en gehandhaafd, onder de burgers en volkeren worden verspreid, en kernwaarden zijn van de Europese samenlevingen. Met dat doel voor ogen dient binnen de EU-begroting een nieuw Fonds voor justitie, rechten en waarden te worden ingesteld, waarvan het programma Rechten en waarden en het programma Justitie deel uitmaken. Nu de Europese samenlevingen worden geconfronteerd met extremisme, radicalisering en verdeeldheid, is het belangrijker dan ooit om justitie***, gelijkheid,*** rechten en de waarden van de EU – mensenrechten, respect voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, ***gendergelijkheid,*** de rechtsstaat ***en het beginsel van non-discriminatie –*** te bevorderen, te versterken en te verdedigen. Dit zal vergaande, rechtstreekse gevolgen hebben voor het politieke, sociale, culturele en

nieuwe fonds, worden het bij Verordening (EU) nr. 1381/2013 van het Europees Parlement en de Raad[10] vastgestelde programma Rechten, gelijkheid en burgerschap voor de periode 2014–2020 en het bij Verordening (EU) nr. 390/2014 van de Raad[11] vastgestelde programma Europa voor de burger samengebracht. Het programma Justitie (hierna "het programma" genoemd) zal steun blijven verlenen voor de totstandbrenging van een geïntegreerde Europese rechtsruimte en grensoverschrijdende samenwerking, in het verlengde van het bij Verordening (EU) nr. 1381/2013 van het Europees Parlement en de Raad[12] vastgestelde programma Justitie 2014-2020 (hierna "het voorgaande programma" genoemd).

[10] Verordening (EU) nr. 1381/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een programma "Rechten, gelijkheid en burgerschap" voor de periode 2014-2020 (PB L 354 van 28.12.2013, blz. 62).

[11] Verordening (EU) nr. 390/2014 van de Raad van 14 april 2014 tot vaststelling van het programma "Europa voor de burger" voor de periode 2014-2020 (PB L 115 van 17.4.2014, blz. 3).

[12] Verordening (EU) nr. 1381/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een programma "Rechten, gelijkheid en burgerschap" voor de periode 2014-2020 (PB L 354 van 28.12.2013, blz. 62).

economische leven in de EU. In het programma Rechten en waarden, dat een onderdeel is van het nieuwe fonds, worden het bij Verordening (EU) nr. 1381/2013 van het Europees Parlement en de Raad[10] vastgestelde programma Rechten, gelijkheid en burgerschap voor de periode 2014-2020 en het bij Verordening (EU) nr. 390/2014 van de Raad[11] vastgestelde programma Europa voor de burger samengebracht. Het programma Justitie (hierna "het programma" genoemd) zal steun blijven verlenen voor de totstandbrenging van een geïntegreerde Europese rechtsruimte en grensoverschrijdende samenwerking, in het verlengde van het bij Verordening (EU) nr. 1381/2013 van het Europees Parlement en de Raad[12] vastgestelde programma Justitie 2014-2020 (hierna "het voorgaande programma" genoemd).

[10] Verordening (EU) nr. 1381/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een programma "Rechten, gelijkheid en burgerschap" voor de periode 2014-2020 (PB L 354 van 28.12.2013, blz. 62).

[11] Verordening (EU) nr. 390/2014 van de Raad van 14 april 2014 tot vaststelling van het programma "Europa voor de burger" voor de periode 2014-2020 (PB L 115 van 17.4.2014, blz. 3).

[12] Verordening (EU) nr. 1381/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een programma "Rechten, gelijkheid en burgerschap" voor de periode 2014-2020 (PB L 354 van 28.12.2013, blz. 62).

Amendement 4

Voorstel voor een verordening
Overweging 3

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(3) Het Fonds voor justitie, rechten en waarden en de twee onderliggende financieringsprogramma's zullen voornamelijk gericht zijn op personen en entiteiten die ertoe bijdragen dat onze gemeenschappelijke waarden, rechten en rijke diversiteit levendig en dynamisch blijven. Het uiteindelijke doel is om onze op rechten gebaseerde, egalitaire, inclusieve en democratische samenleving te bevorderen en in stand te houden. Dat betekent dat een levendig maatschappelijk middenveld en de democratische, civiele en sociale participatie van de mensen moet worden aangemoedigd en dat de rijke diversiteit van de Europese samenleving, gebaseerd op onze gemeenschappelijke geschiedenis en ons collectief geheugen, moet worden bevorderd. Overeenkomstig artikel 11 van het EU-Verdrag moeten de instellingen de burgers en de representatieve organisaties langs passende wegen de mogelijkheid bieden hun mening over alle onderdelen van het optreden van de Unie kenbaar te maken en daarover in het openbaar in discussie te treden.	(3) Het Fonds voor justitie, rechten en waarden en de twee onderliggende financieringsprogramma's zullen voornamelijk gericht zijn op personen en entiteiten die ertoe bijdragen dat onze gemeenschappelijke waarden, rechten en rijke diversiteit levendig en dynamisch blijven. Het uiteindelijke doel is om onze op rechten gebaseerde, egalitaire, inclusieve en democratische samenleving te bevorderen en in stand te houden. Dat betekent dat een levendig maatschappelijk middenveld en de democratische, civiele en sociale participatie van de mensen moet worden aangemoedigd en dat de rijke diversiteit van de Europese samenleving, gebaseerd op onze gemeenschappelijke geschiedenis en ons collectief geheugen, moet worden bevorderd. ***Een sterke en onafhankelijke vrouwenrechten- en LGBTI-beweging is van essentieel belang voor de bevordering van de gendergelijkheid. Het is van cruciaal belang dat de EU deze (basis)organisaties en activisten, in overeenstemming met haar kernwaarden, voldoende ondersteuning biedt, met name waar het organisaties en activisten betreft die onder moeilijke omstandigheden moeten werken.*** Overeenkomstig artikel 11 van het EU-Verdrag moeten de instellingen de burgers en de representatieve organisaties langs passende wegen de mogelijkheid bieden hun mening over alle onderdelen van het optreden van de Unie kenbaar te maken en daarover in het openbaar in discussie te treden.

Amendement 5

Voorstel voor een verordening
Overweging 4

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(4) Het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, waarin de grondrechten en de verschillende rechtsstelsels en -tradities van de lidstaten worden geëerbiedigd. Daartoe kan de Unie maatregelen vaststellen om de justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken te ontwikkelen en om het optreden van de lidstaten op het gebied van misdaadpreventie te stimuleren en te ondersteunen. Eerbiediging van de grondrechten en van gemeenschappelijke beginselen en waarden, zoals non-discriminatie, gendergelijkheid, daadwerkelijke toegang tot de rechter voor iedereen, de rechtsstaat en een goed functionerend onafhankelijk rechtsstelsel, moeten bij de verdere ontwikkeling van een Europese rechtsruimte worden gewaarborgd.	(4) Het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, waarin de grondrechten en de verschillende rechtsstelsels en -tradities van de lidstaten worden geëerbiedigd. Daartoe kan de Unie maatregelen vaststellen om de justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken te ontwikkelen en om het optreden van de lidstaten op het gebied van misdaadpreventie ***en bescherming van de rechten van slachtoffers, met inachtneming van het genderperspectief,*** te stimuleren en te ondersteunen. Eerbiediging van de grondrechten en van gemeenschappelijke beginselen en waarden, zoals non-discriminatie, ***solidariteit,*** gendergelijkheid, ***gelijke behandeling op grond van geslacht, ras of etnische afkomst, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd en seksuele geaardheid, alsook bescherming van kwetsbare groepen,*** daadwerkelijke***, universele, genderbewuste*** toegang tot de rechter voor iedereen, ***gelijkheid voor de wet,*** de rechtsstaat en een goed functionerend onafhankelijk rechtsstelsel, moeten bij de verdere ontwikkeling van een Europese rechtsruimte worden gewaarborgd.

Amendement 6

Voorstel voor een verordening
Overweging 5

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(5) Financiering moet een van de belangrijke instrumenten voor de succesvolle uitvoering van de ambitieuze doelstellingen van de Verdragen blijven. Deze moeten onder meer worden verwezenlijkt door het opzetten van een	(5) Financiering moet een van de belangrijke instrumenten voor de succesvolle uitvoering van de ambitieuze doelstellingen van de Verdragen blijven. Deze moeten onder meer worden verwezenlijkt door het opzetten van een

flexibel en doeltreffend programma Justitie dat de planning en tenuitvoerlegging van die doelstellingen moet ondersteunen.	flexibel en doeltreffend programma Justitie**,** dat de planning en tenuitvoerlegging van die doelstellingen moet ondersteunen. ***Het programma moet het werk van vrouwenrechtenorganisaties en mensenrechtenactivisten in de EU, maar ook in de rest van de wereld ondersteunen door de rechtsstaat te handhaven en initiatieven te steunen die het steeds verder afnemen van de ruimte voor onafhankelijke maatschappelijke organisaties tegengaan. Er moet rekening worden gehouden met de specifieke situatie van kleine en middelgrote maatschappelijke organisaties die, in plaats van op projecten gebaseerde financiering voor de korte termijn, meerjarige exploitatiesubsidies en niet-gereserveerde middelen nodig hebben om structurele en kernuitgaven te dekken.***

Amendement 7

Voorstel voor een verordening
Overweging 5 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	(5 bis) Het programma moet gericht zijn op het vergroten van de flexibiliteit en toegankelijkheid van de voor het programma vrijgemaakte middelen en moet voorzien in gelijke financieringsmogelijkheden en -voorwaarden voor maatschappelijke organisaties binnen en buiten de EU.

Amendement 8

Voorstel voor een verordening
Overweging 6 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	(6 bis) De integratie van het genderperspectief in de rechtsstelsels moet als belangrijke doelstelling worden

beschouwd bij de verdere ontwikkeling van de Europese rechtsruimte. Intersectionele discriminatie in het rechtsstelsel vormt nog altijd een van de grootste belemmeringen voor de gelijke toegang tot de rechter voor vrouwen. Het programma moet daarom een actieve bijdrage leveren aan de uitbanning van iedere vorm van discriminatie, alsook van alle belemmeringen voor minderheden, personen met een handicap, migranten, asielzoekers, ouderen, personen die in afgelegen gebieden wonen en kwetsbare groepen die mogelijk slechts beperkte toegang tot de rechter hebben, en moet daarnaast slachtoffervriendelijke en genderbewuste procedures en beslissingen binnen de rechtsstelsels ondersteunen.

Amendement 9

Voorstel voor een verordening
Overweging 8

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(8) Overeenkomstig artikel 81, lid 2, onder h), en artikel 82, lid 1, onder c), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie dient de Unie de opleiding van magistraten en justitieel personeel te ondersteunen als instrument ter bevordering van de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken en in strafzaken, die berust op het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke uitspraken en beslissingen. De opleiding van justitiële beroepsbeoefenaars is een belangrijk instrument om een gemeenschappelijke visie te ontwikkelen over de beste manier om de rechtsstaat te handhaven. Zij draagt bij tot de totstandkoming van de Europese rechtsruimte door te voorzien in een gemeenschappelijke justitiële cultuur onder justitiële beroepsbeoefenaars van de lidstaten. Het is van essentieel belang te zorgen voor de correcte en coherente	(8) Overeenkomstig artikel 81, lid 2, onder h), en artikel 82, lid 1, onder c), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie dient de Unie de opleiding van magistraten en justitieel personeel te ondersteunen als instrument ter bevordering van de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken en in strafzaken, die berust op het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke uitspraken en beslissingen. De opleiding van justitiële beroepsbeoefenaars is een belangrijk instrument om een gemeenschappelijke visie te ontwikkelen over de beste manier om de rechtsstaat ***en de grondrechten*** te handhaven ***en de praktische toepassing van de EU-wetgeving inzake gelijkheid onder de aandacht te brengen***. Zij draagt bij tot de totstandkoming van de Europese rechtsruimte door te voorzien in een gemeenschappelijke justitiële cultuur onder

toepassing van het recht van de Unie en voor het wederzijdse vertrouwen tussen justitiële beroepsbeoefenaars in grensoverschrijdende procedures. De door het programma ondersteunde opleidingsactiviteiten moeten gebaseerd zijn op degelijke beoordelingen van opleidingsbehoeften, gebruik maken van geavanceerde methoden, grensoverschrijdende evenementen voor justitiële beroepsbeoefenaars uit verschillende lidstaten omvatten, alsmede elementen van actief leren en netwerking, en duurzaam zijn.

justitiële beroepsbeoefenaars van de lidstaten. Het is van essentieel belang te zorgen voor de correcte en coherente toepassing van het recht van de Unie en voor het wederzijdse vertrouwen tussen justitiële beroepsbeoefenaars in grensoverschrijdende procedures. De door het programma ondersteunde opleidingsactiviteiten moeten gebaseerd zijn op degelijke beoordelingen van opleidingsbehoeften, gebruikmaken van geavanceerde methoden, grensoverschrijdende evenementen voor justitiële beroepsbeoefenaars uit verschillende lidstaten omvatten, alsmede elementen van actief leren en netwerking, en duurzaam zijn. ***Er moeten specifieke opleidingen op het gebied van gender worden aangeboden voor rechters, openbaar aanklagers en de politie, om ervoor te zorgen dat slachtoffers van mensenhandel, gendergerelateerd geweld en andere misdaden naar behoren worden beschermd, geïdentificeerd en gerespecteerd, en om samenwerking en de uitwisseling van goede praktijken tussen rechtsstelsels te bevorderen, met inbegrip van slachtoffervriendelijke en genderbewuste procedures.***

Amendement 10

Voorstel voor een verordening
Overweging 8 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	(8 bis) Overeenkomstig Besluit (EU) 2017/865 van de Raad van 11 mei 2017 over de ondertekening, namens de Europese Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, met betrekking tot aangelegenheden die verband houden met justitiële samenwerking in strafzaken, en het respectieve besluit over asiel en non-refoulement, ondersteunt het programma

in dit kader de opleiding van magistraten en justitieel personeel om de praktische toepassing van het verdrag onder de aandacht te brengen en te bevorderen, teneinde de slachtoffers van geweld tegen vrouwen en meisjes in de hele EU beter te beschermen.

Amendement 11

Voorstel voor een verordening
Overweging 9

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(9) Bij justitiële opleiding kunnen verschillende actoren betrokken zijn, waaronder gerechtelijke, justitiële en administratieve autoriteiten, academische instellingen, voor justitiële opleiding verantwoordelijke nationale instanties, opleidingsorganisaties en -netwerken op Europees niveau of netwerken van gerechtscoördinatoren voor Unierecht. Instanties en entiteiten die op het gebied van de opleiding van magistraten een doelstelling van algemeen Europees belang nastreven, zoals het Europees netwerk voor justitiële opleiding (EJTN), de Academie voor Europees Recht (ERA), het Europees Netwerk van Raden voor de rechtspraak (ENCJ), de Vereniging van Raden van State en Hoogste Administratieve Rechtscolleges van de Europese Unie (ACA-Europe), het netwerk van presidenten van de hooggerechtshoven van de Europese Unie (RPCSJUE) en het Europees Instituut voor bestuurskunde (EIPA) moeten hun rol blijven spelen bij de bevordering van opleidingsprogramma's met een wezenlijke Europese dimensie voor magistraten en justitieel personeel, en moeten daarom toereikende financiële steun ontvangen overeenkomstig de procedures en de criteria van de krachtens deze verordening door de Commissie vastgestelde jaarlijkse werkprogramma's.	(9) Bij justitiële opleiding kunnen verschillende actoren betrokken zijn, waaronder gerechtelijke, justitiële en administratieve autoriteiten, academische instellingen, voor justitiële opleiding verantwoordelijke nationale instanties, opleidingsorganisaties en -netwerken op Europees niveau of netwerken van gerechtscoördinatoren voor Unierecht ***en organen voor de bevordering van gelijke behandeling***. ***De horizontale samenwerking tussen rechters en medische beroepsbeoefenaars moet worden ondersteund, zodat magistraten en justitieel personeel de nodige opleidingen kan worden geboden met betrekking tot zaken waarin gendergerelateerd geweld en geweld tegen vrouwen een rol spelen.*** Instanties en entiteiten die op het gebied van de opleiding van magistraten een doelstelling van algemeen Europees belang nastreven, zoals het Europees netwerk voor justitiële opleiding (EJTN), de Academie voor Europees Recht (ERA), het Europees Netwerk van Raden voor de rechtspraak (ENCJ), de Vereniging van Raden van State en Hoogste Administratieve Rechtscolleges van de Europese Unie (ACA-Europe), het netwerk van presidenten van de hooggerechtshoven van de Europese Unie (RPCSJUE) en het Europees Instituut voor bestuurskunde (EIPA) moeten hun rol blijven spelen bij

de bevordering van opleidingsprogramma's met een wezenlijke Europese dimensie voor magistraten en justitieel personeel, en moeten daarom toereikende financiële steun ontvangen overeenkomstig de procedures en de criteria van de krachtens deze verordening door de Commissie vastgestelde jaarlijkse werkprogramma's. ***Aangezien slechts weinig vrouwelijke rechters topfuncties bekleden, worden vrouwelijke rechters en openbaar aanklagers, alsook vrouwen in andere juridische beroepen, aangespoord om aan de opleidingsactiviteiten deel te nemen.***

Amendement 12

Voorstel voor een verordening
Overweging 10

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(10) Het programma dient het jaarlijkse werkprogramma van het EJTN, dat een essentiële rol speelt inzake justitiële opleiding, te ondersteunen. Het EJTN bevindt zich in een uitzonderlijke situatie, aangezien het het enige netwerk op EU-niveau is waarin de instanties voor justitiële opleiding van de lidstaten zijn samengebracht. Het bevindt zich in een unieke positie om tussen alle lidstaten informatie-uitwisseling te organiseren voor nieuwe en ervaren rechters en openbare aanklagers en om de werkzaamheden van de nationale instanties voor justitiële opleiding te coördineren wat betreft de organisatie van opleidingsactiviteiten op het gebied van het recht van de Unie en de bevordering van goede praktijken op het gebied van opleiding. Het EJTN biedt ook op het niveau van de Unie opleidingen van uitstekende kwaliteit aan op een kostenefficiënte wijze. Bovendien omvat het de instanties voor justitiële opleiding van de kandidaat-lidstaten als waarnemende leden.	*(Niet van toepassing op de Nederlandse versie)*

Amendement 13

Voorstel voor een verordening
Overweging 10 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	(10 bis) Het programma moet voorts de bevordering ondersteunen van de uitwisseling van beste praktijken tussen gerechten die zich specifiek bezighouden met gendergerelateerd geweld, alsook van gemeenschappelijke middelen en opleidingsmateriaal op het gebied van gendergerelateerd geweld voor rechters, openbaar aanklagers, advocaten, de politie en andere beroepsbeoefenaars die met slachtoffers van gendergerelateerd geweld in aanraking komen.

Amendement 14

Voorstel voor een verordening
Overweging 14

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(14) Overeenkomstig artikel 67 VWEU dient de Unie een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht te zijn waarin de grondrechten worden geëerbiedigd, en daarbij is toegang tot de rechter van cruciaal belang. Om de daadwerkelijke toegang tot de rechter te vergemakkelijken, en met het oog op de bevordering van het wederzijds vertrouwen dat onontbeerlijk is voor de goede werking van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, is het noodzakelijk de financiële steun uit te breiden tot activiteiten van andere autoriteiten dan rechterlijke autoriteiten en juridische beroepsbeoefenaars, alsook van organisaties uit het maatschappelijk middenveld, die tot deze doelstellingen bijdragen.	(14) Overeenkomstig artikel 67 VWEU dient de Unie een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht te zijn waarin de grondrechten worden geëerbiedigd, en daarbij is toegang tot de rechter van cruciaal belang. Om de daadwerkelijke toegang tot de rechter ***en de bescherming van slachtoffers van misdrijven*** te vergemakkelijken, en met het oog op de bevordering van het wederzijds vertrouwen dat onontbeerlijk is voor de goede werking van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, is het noodzakelijk de financiële steun uit te breiden tot activiteiten van andere autoriteiten dan rechterlijke autoriteiten en juridische beroepsbeoefenaars, alsook van organisaties uit het maatschappelijk middenveld, die tot deze doelstellingen

bijdragen.

Amendement 15

Voorstel voor een verordening
Overweging 15

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(15) Overeenkomstig de artikelen 8 en 10 VWEU moeten de doelstellingen "***gelijkheid van vrouwen en mannen***" en "bestrijding van discriminatie" worden ondersteund in alle activiteiten van het programma.	(15) Overeenkomstig de artikelen 8 en 10 VWEU ***moet in het programma een transversale benadering worden gehanteerd ter bevordering van gendergelijkheid, en*** moeten de doelstellingen "***gendermainstreaming", "gelijke rechten"*** en "bestrijding van discriminatie" worden ondersteund in alle activiteiten van het programma. ***Er moet worden gezorgd voor regelmatige monitoring en evaluatie om na te gaan op welke manier gendergelijkheid en non-discriminatie in de activiteiten van het programma terugkomen.***

Amendement 16

Voorstel voor een verordening
Overweging 16

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(16) De onder deze verordening vallende acties moeten bijdragen tot de totstandbrenging van een Europese rechtsruimte, de grensoverschrijdende samenwerking en netwerkvorming vergroten, en zorgen voor de correcte, coherente en consistente toepassing van het recht van de Unie. De financiering van activiteiten moet ook bijdragen tot een gemeenschappelijke visie op de waarden van de Unie, de rechtsstaat, een betere kennis van het recht en het beleid van de Unie, de uitwisseling van kennis en beste praktijken inzake het gebruik van instrumenten voor justitiële samenwerking door alle betrokken belanghebbenden,	(16) De onder deze verordening vallende maatregelen moeten bijdragen aan de totstandbrenging van een Europese rechtsruimte, de grensoverschrijdende samenwerking en netwerkvorming vergroten, ***de aandacht vestigen op*** en zorgen voor de correcte, ***praktische,*** coherente en consistente toepassing van het recht van de Unie***, en met name van EU-wetgeving op het gebied van gelijkheid, alsook een betere tenuitvoerlegging van en coördinatie tussen de verschillende EU-instrumenten voor de bescherming van slachtoffers stimuleren, en met name van en tussen Richtlijn 2012/29/EU van het Europees***

alsook tot de verspreiding van interoperabele digitale oplossingen als grondslag voor een vlotte en efficiënte grensoverschrijdende samenwerking, en moet zorgen voor een degelijke analytische basis voor de ondersteuning van de ontwikkeling, handhaving en correcte tenuitvoerlegging van het recht en het beleid van de Unie. Het optreden van de Unie maakt het mogelijk deze acties in de hele Unie op consistente wijze uit te voeren en brengt schaalvoordelen mee. Bovendien is de Unie beter dan de lidstaten in staat om in te spelen op grensoverschrijdende situaties en om een Europees platform voor wederzijdse leerprocessen te bieden.

Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ, Richtlijn 2011/99/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende het Europees beschermingsbevel, Verordening (EU) nr. 606/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juni 2013 betreffende de wederzijdse erkenning van beschermingsmaatregelen in burgerlijke zaken, en Richtlijn 2011/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan, en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/629/JBZ van de Raad. De financiering van activiteiten moet ook bijdragen tot een gemeenschappelijke visie op de waarden van de Unie, de rechtsstaat, een betere kennis van het recht en het beleid van de Unie, de uitwisseling van kennis en beste praktijken inzake het gebruik van instrumenten voor justitiële samenwerking door alle betrokken belanghebbenden, alsook tot de verspreiding van interoperabele digitale oplossingen als grondslag voor een vlotte en efficiënte grensoverschrijdende samenwerking, en moet zorgen voor een degelijke analytische basis voor de ondersteuning van de ontwikkeling, handhaving en correcte tenuitvoerlegging van het recht en het beleid van de Unie. Het optreden van de Unie maakt het mogelijk deze maatregelen in de hele Unie op consistente wijze uit te voeren en brengt schaalvoordelen mee. Bovendien is de Unie beter dan de lidstaten in staat om in te spelen op grensoverschrijdende situaties en om een Europees platform voor wederzijdse leerprocessen te bieden.

Amendement 17

Voorstel voor een verordening
Overweging 16 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	(16 bis) Het rechtsstelsel van de EU biedt onvoldoende gerechtigheid en bescherming aan vrouwen en meisjes, wat inhoudt dat slachtoffers van gendergerelateerd geweld niet de nodige steun krijgen. Dit komt onder meer tot uiting in het gebrek aan bescherming en steun voor slachtoffers van sekshandel, vrouwelijke vluchtelingen en migranten, de LGBTIQ-gemeenschap en personen met een handicap.

Amendement 18

Voorstel voor een verordening
Artikel 3 – lid 2 – letter a

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(a) facilitering en ondersteuning van justitiële samenwerking in civiele en strafzaken en bevordering van de rechtsstaat, onder meer door ondersteuning van het streven naar effectievere nationale rechtsstelsels en betere tenuitvoerlegging van beslissingen;	(a) facilitering en ondersteuning van justitiële samenwerking in civiele en strafzaken en bevordering van de rechtsstaat ***en de grondrechten***, onder meer door ondersteuning van het streven naar effectievere nationale rechtsstelsels en betere tenuitvoerlegging van beslissingen***, alsook bescherming van slachtoffers, met inachtneming van het genderperspectief***;

Amendement 19

Voorstel voor een verordening
Artikel 3 – lid 2 – letter a bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	(a bis) ondersteuning en bevordering van de bescherming van gelijke rechten en van non-discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afkomst,

godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, alsook bestrijding van vrouwenhaat, racisme, vreemdelingenhaat en homofobie, en het versterken van de rechten van personen met een handicap en de rechten van kinderen;

Amendement 20

Voorstel voor een verordening
Artikel 3 – lid 2 – letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(b) ondersteuning en bevordering van opleidingen op justitieel gebied om de totstandkoming van een gemeenschappelijke rechtsstatelijke cultuur te stimuleren;	(b) ondersteuning en bevordering van ***genderbewuste en slachtoffergerichte*** opleidingen op justitieel gebied om de totstandkoming van een gemeenschappelijke rechtsstatelijke cultuur te stimuleren***, met inachtneming van het genderperspectief en EU-wetgeving op het gebied van gelijkheid***;

Amendement 21

Voorstel voor een verordening
Artikel 3 – lid 2 – letter b bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	(b bis) waarborging en versterking van de rechten van vrouwen en meisjes met betrekking tot hun toegang tot de rechter wanneer er sprake is van gendergerelateerd geweld, door het Verdrag van Istanbul te ratificeren en alomvattende wetgeving vast te stellen ter bestrijding van gendergerelateerd geweld in de Unie;

Amendement 22

Voorstel voor een verordening
Artikel 3 – lid 2 – letter c

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
(c) vergemakkelijking van de toegang tot de rechter voor iedereen en beschikbaarheid van doeltreffende rechtsmiddelen, onder meer langs elektronische weg, door efficiënte civiel- en strafrechtelijke procedures te bevorderen en door de rechten van slachtoffers van misdrijven en de procedurele rechten van verdachten en beklaagden in strafprocedures te bevorderen en te ondersteunen.	(c) vergemakkelijking van de daadwerkelijke, ***gelijke, niet-discriminerende*** toegang tot de rechter voor iedereen en beschikbaarheid van doeltreffende rechtsmiddelen, onder meer langs elektronische weg, door efficiënte civiel- en strafrechtelijke procedures te bevorderen en door de rechten van slachtoffers van misdrijven***, en met name van vrouwen en kinderen,*** en de procedurele rechten van verdachten en beklaagden in strafprocedures te bevorderen en te ondersteunen.

Amendement 23

Voorstel voor een verordening
Artikel 4 – lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	2 bis. De voor maatregelen ter bevordering van gendergelijkheid toegewezen middelen worden elk jaar opgenomen in een apart begrotingsonderdeel.

Amendement 24

Voorstel voor een verordening
Artikel 4 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	Artikel 4 bis
	Integratie
	Bij de uitvoering van alle maatregelen in het kader van het programma wordt gestreefd naar bevordering van de gelijkheid van vrouwen en mannen. Bovendien wordt het verbod op discriminatie op basis van de in artikel 21 van het Handvest genoemde gronden,

overeenkomstig en binnen de grenzen van artikel 51 van het Handvest, nageleefd.

Amendement 25

Voorstel voor een verordening
Artikel 12 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
1. Indicatoren om verslag uit te brengen over de door het programma geboekte vooruitgang bij het verwezenlijken van de in artikel 3 vermelde specifieke doelstellingen zijn vastgesteld in bijlage II.	1. ***Naar gender uitgesplitste*** indicatoren om verslag uit te brengen over de door het programma geboekte vooruitgang bij het verwezenlijken van de in artikel 3 vermelde specifieke doelstellingen zijn vastgesteld in bijlage II.

Amendement 26

Voorstel voor een verordening
Artikel 12 – lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	2 bis. De monitoring is ook een manier om na te gaan op welke manier gendergelijkheid en non-discriminatie in de maatregelen in het kader van het programma terugkomen.

Amendement 27

Voorstel voor een verordening
Artikel 12 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
3. Het systeem voor verslaglegging over de prestaties waarborgt dat de gegevens voor het monitoren van de uitvoering en de resultaten van het programma efficiënt, doeltreffend en tijdig worden verzameld. Daartoe worden de ontvangers van middelen van de Unie en de lidstaten aan evenredige	3. Het systeem voor verslaglegging over de prestaties waarborgt dat de gegevens voor het monitoren van de uitvoering en de resultaten van het programma***, in voorkomend geval uitgesplitst naar gender,*** efficiënt, doeltreffend en tijdig worden verzameld. Daartoe worden de ontvangers van middelen van de Unie en de lidstaten aan

verslagleggingsvereisten onderworpen.

evenredige verslagleggingsvereisten onderworpen.

Amendement 28

Voorstel voor een verordening
Artikel 13 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
1. Evaluaties worden tijdig uitgevoerd zodat zij in de besluitvorming kunnen worden meegenomen.	1. Evaluaties worden tijdig uitgevoerd zodat zij in de besluitvorming kunnen worden meegenomen ***en de toepassing van de in het kader hiervan uitgevoerde maatregelen, evenals de verwezenlijking van de in artikel 3 opgenomen specifieke doelstellingen, overeenkomstig artikel 5, kan worden gemonitord. Alle evaluaties worden op genderbewuste wijze uitgevoerd en bevatten een specifiek hoofdstuk over gendergelijkheid met een gedetailleerde analyse van het deel van de programmabegroting dat is toegewezen voor activiteiten die verband houden met gendergelijkheid.***

Amendement 29

Voorstel voor een verordening
Artikel 14 – lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
4. Alvorens een gedelegeerde handeling vast te stellen, raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven van 13 april 2016.	4. Alvorens een gedelegeerde handeling vast te stellen, raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven van 13 april 2016. ***De groep van geraadpleegde deskundigen is evenwichtig samengesteld wat het aantal vrouwen en mannen betreft.***

Amendement 30

Voorstel voor een verordening
Bijlage I – alinea 1 – punt 1

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
1. bewustmaking, verspreiding van informatie ter verbetering van de kennis van het beleid en het recht van de Unie, waaronder materieel recht en procesrecht, van instrumenten voor justitiële samenwerking, van de desbetreffende jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie, van vergelijkend recht en van Europese en internationale normen;	1. bewustmaking, verspreiding van informatie ter verbetering van de kennis van het beleid en het recht van de Unie, waaronder materieel recht en procesrecht, van instrumenten voor justitiële samenwerking, van de desbetreffende jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie, van vergelijkend recht en van Europese en internationale normen; ***activiteiten van maatschappelijke organisaties, waaronder belangenbehartiging, publieke mobilisatie en opleiding, en verlening van op de mensenrechten gebaseerde diensten; gerichte steun voor lokale en nationale maatschappelijke organisaties die aan lokale en nationale kwesties werken.***

Amendement 31

Voorstel voor een verordening
Bijlage I – alinea 1 – punt 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	2 bis. uitwisseling van goede praktijken met betrekking tot de beste manieren om het genderperspectief te bevorderen en in alle fasen van het rechtsstelsel te integreren, alsook met betrekking tot de beste manieren om gelijke toegang tot de rechter voor iedereen te waarborgen;

Amendement 32

Voorstel voor een verordening
Bijlage I – alinea 1 – punt 3

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
3. analyse en monitoring[25] ter verbetering van de kennis van en het inzicht in potentiële belemmeringen die de goede werking van een Europese rechtsruimte kunnen schaden en ter verbetering van de tenuitvoerlegging van het recht en het beleid van de Unie in de lidstaten;	3. analyse en monitoring[25] ter verbetering van de kennis van en het inzicht in potentiële belemmeringen die de goede werking van een Europese rechtsruimte kunnen schaden en ter verbetering van de tenuitvoerlegging van het recht en het beleid van de Unie in de lidstaten***, met name op het gebied van gelijke rechten en universele, niet-discriminerende toegang tot de rechter voor alle mensen in de Unie, ongeacht hun verblijfsstatus***;
[25] Deze activiteiten omvatten bijvoorbeeld het verzamelen van gegevens en statistieken; het ontwikkelen van gemeenschappelijke methoden en, in voorkomend geval, indicatoren of benchmarks; studies, onderzoeken, analyses en enquêtes; evaluaties; effectbeoordeling; het opstellen en publiceren van handleidingen, rapporten en educatief materiaal.	[25] Deze activiteiten omvatten bijvoorbeeld het verzamelen van gegevens en statistieken, het ontwikkelen van gemeenschappelijke methoden en, in voorkomend geval, indicatoren of benchmarks, studies, onderzoeken, analyses en enquêtes, evaluaties, effectbeoordeling, en het opstellen en publiceren van handleidingen, rapporten en educatief materiaal.

Amendement 33

Voorstel voor een verordening
Bijlage I – alinea 1 – punt 4

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
4. opleiding van belanghebbenden ter verbetering van de kennis van het beleid en het recht van de Unie, waaronder materieel recht en procesrecht, van het gebruik van EU-instrumenten voor justitiële samenwerking, van de desbetreffende jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie, van het juridisch taalgebruik en van vergelijkend recht;	4. opleiding van belanghebbenden ter verbetering van de kennis van het beleid en het recht van de Unie, waaronder materieel recht en procesrecht, ***Uniewetgeving op het gebied van de rechten, ondersteuning en bescherming van slachtoffers van misdrijven,*** het gebruik van EU-instrumenten voor justitiële samenwerking, de desbetreffende jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie, het juridisch taalgebruik en vergelijkend recht;

Amendement 34

Voorstel voor een verordening
Bijlage I – alinea 1 – punt 4 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
	4 bis. specifieke opleidingen op het gebied van gender voor rechters, advocaten, openbaar aanklagers en de politie met betrekking tot gendergerelateerd geweld en slachtoffervriendelijke procedures, en de uitwisseling van beste praktijken tussen de gerechten die zich specifiek bezighouden met gendergerelateerd geweld;

Amendement 35

Voorstel voor een verordening
Bijlage I – alinea 1 – punt 6

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
6. ontwikkeling van de capaciteit van belangrijke Europese netwerken en Europese justitiële netwerken, inclusief krachtens het Unierecht opgerichte netwerken, om te zorgen voor de doeltreffende toepassing en tenuitvoerlegging van het recht van de Unie en om het recht, de beleidsdoelstellingen en de strategieën van de Unie op gebieden die onder het programma vallen, te bevorderen, alsook de ondersteuning van maatschappelijke organisaties die actief zijn op de onder het programma vallende gebieden;	6. ontwikkeling van de capaciteit van belangrijke Europese netwerken***, vrouwenrechtenorganisaties en -netwerken, organisaties die opkomen voor de rechten van de LGBTIQ-gemeenschap,*** en Europese justitiële netwerken, inclusief krachtens het Unierecht opgerichte netwerken, om te zorgen voor de doeltreffende toepassing en tenuitvoerlegging van het recht van de Unie en om het recht, de beleidsdoelstellingen en de strategieën van de Unie op gebieden die onder het programma vallen, te bevorderen, alsook de ondersteuning van maatschappelijke organisaties die actief zijn op de onder het programma vallende gebieden;

Amendement 36

Voorstel voor een verordening
Bijlage II – alinea 1 – inleidende formule

Door de Commissie voorgestelde tekst	*Amendement*
Het programma wordt gemonitord aan de hand van een reeks indicatoren om te meten in hoeverre de algemene en specifieke doelstellingen van het programma zijn verwezenlijkt, mede met het oog op verlichting van de administratieve lasten en de kosten. Daartoe zullen er gegevens worden vergaard met betrekking tot onderstaande indicatoren:	Het programma wordt gemonitord aan de hand van een reeks indicatoren om te meten in hoeverre de algemene en specifieke doelstellingen van het programma zijn verwezenlijkt, mede met het oog op verlichting van de administratieve lasten en de kosten. Daartoe zullen er***, in voorkomend geval naar gender en leeftijd uitgesplitste,*** gegevens worden vergaard met betrekking tot onderstaande indicatoren:

PROCEDURE VAN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Titel	Programma Justitie
Document- en procedurenummers	COM(2018)0384 – C8-0235/2018 – 2018/0208(COD)
Bevoegde commissies Datum bekendmaking	JURI LIBE 14.6.2018 14.6.2018
Advies uitgebracht door Datum bekendmaking	FEMM 14.6.2018
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Angelika Mlinar 14.9.2018
Artikel 55 – Gezamenlijke commissieprocedure Datum bekendmaking	5.7.2018
Behandeling in de commissie	22.10.2018
Datum goedkeuring	27.11.2018
Uitslag eindstemming	+: 18 –: 2 0: 4
Bij de eindstemming aanwezige leden	Daniela Aiuto, Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Heinz K. Becker, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, André Elissen, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellesi, Maria Noichl, Marijana Petir, João Pimenta Lopes, Liliana Rodrigues, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Urszula Krupa, Edouard Martin, Clare Moody, Julie Ward
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 200, lid 2)	Lynn Boylan

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

18	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Malin Björk, Lynn Boylan, João Pimenta Lopes
PPE	Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz
S&D	Maria Arena, Vilija Blinkevičiūtė, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Edouard Martin, Clare Moody, Maria Noichl, Liliana Rodrigues, Julie Ward
Verts/ALE	Florent Marcellesi, Ernest Urtasun

2	-
ECR	Urszula Krupa, Jadwiga Wiśniewska

4	0
PPE	Heinz K. Becker, Marijana Petir, Michaela Šojdrová, Anna Záborská

Verklaring van de gebruikte tekens:
+ : voor
- : tegen
0 : onthouding